

ข้อเสนอแนะการดำเนินนโยบายสาธารณะการแจกเงินดิจิทัล

Suggestions for implementing public policies on Digital Wallet distribution

เอกชัย ศรีสุขชยะกุล¹, ก่อวิท พรหมจักร², สมใจ ตั่งกู³ และ สมภพ จูโล⁴Akkachai Srisukchayaku¹, Kowit Promajuk², Somjai Tungkoo³ and Somphop Jullo⁴

Receive April 16, 2025 ; Retrieved May 2, 2025; Accepted May 3, 2025

บทคัดย่อ

บทความปริทรรศน์เรื่องข้อเสนอแนะการดำเนินนโยบายสาธารณะการแจกเงินดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายสาธารณะการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาท ใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการสังเคราะห์และวิเคราะห์บทความวิจัยทั้งในและต่างประเทศ วิเคราะห์และนำเสนอแบบเชิงพรรณนา พบว่าเมื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายสาธารณะการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทพบว่านโยบายการกระจายและแจกจ่ายเงินดิจิทัลเป็นการจำนวนเงิน มากกว่า 5.6 แสนล้านบาท โดยมุ่งหวังการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้น โดยพบปัญหาว่าไม่ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนกล่าวคือไม่มีการกำหนดกลุ่มไหนที่จะได้รับเงินดังกล่าวนี้ซึ่งในขั้นตอนการหาเสียงมีการกำหนดว่าทุกกลุ่มได้รับสิทธิ์นี้ซึ่งอาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดของกฎหมาย และจำนวนงบประมาณที่ต้องถูกใช้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในระยะยาวนั่นก็คือหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นนำไปสู่รัฐบาลต้องเรียกเก็บภาษีเพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยเงินที่รัฐใช้แจกเงินดิจิทัล โดยเจตนาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นที่มุ่งเติมเงินให้คนชนชั้นรากหญ้าที่อาจสมเหตุสมผลถ้าหากปราศจากผลประโยชน์แอบแฝง เพราะเงินดิจิทัลอาจมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย/ความเสี่ยงจากการฉ้อโกงการทำงานที่ผ่าน Blockchain ซึ่งการทำธุรกรรม ที่ทำให้กลุ่มผลประโยชน์เข้ามาดำเนินการและทำให้กระแสเงินมีการหมุนเวียนผิดวัตถุประสงค์ เอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มทุนใหญ่ เป็นต้น

คำสำคัญ: ข้อเสนอแนะ, การดำเนินนโยบายสาธารณะ, การแจกเงินดิจิทัล

Abstract

The review article on the recommendations for implementing the public policy of Digital Wallet distribution 10,000 baht of digital money aims to analyze the implementation

¹สมาชิกสมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย, ²บริษัท เดอะไนน์ พร็อพเพอร์ตี้แมนเนจเม้นท์ จำกัด, ³สมาคมโรงแรมไทยภาคใต้, ⁴บริษัท แอร์โรว์ ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)

Members of the Association of Researchers of Thailand, The Nine Property Management Co., Ltd., Thai Hotels Association - Southern Chapter, Arrow Syndicate Public Company Limited

Email. aekrachaisri@gmail.com

of the public policy of distributing 10,000 baht of digital money. It uses a qualitative analysis method by synthesizing and analyzing both domestic and international research articles. The analysis and presentation are descriptive. When analyzing the implementation of the public policy of Digital Wallet distribution 10,000 baht of digital money, it was found that the policy of distributing and distributing digital money is more than 560 billion baht, aiming to stimulate the economy in the short term. The problem is that the target group is not clearly defined, meaning that no group is specified to receive this money. During the election campaign, it was determined that every group is entitled to this right, which may be due to legal limitations and the amount of budget that must be used, which will have a negative impact on the Thai economy in the long term, namely, increasing public debt, leading the government to collect more taxes to compensate for the money the government uses to distribute digital money. The intention is to stimulate the economy in the short term, aiming to add money to the grassroots class, which may be reasonable if there are no hidden benefits. Because digital money may have security risks/risks from fraud. Working through the Blockchain Which transactions allow interest groups to operate and cause the money flow to circulate incorrectly, benefiting large capital groups, etc.

Keywords: Suggestions, implementing public policies, Digital Wallet distribution

บทนำ

นโยบายแจกเงินดิจิทัล (Digital Wallet Policy) หรือนโยบายการเติมเงิน 10,000 บาทผ่าน Digital Wallet เป็นหนึ่งในนโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญของรัฐบาลชุดนายเศรษฐา ทวีสิน เป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2566 แนวคิดของนโยบายนี้ คือ จะให้เงินดิจิทัล 10,000 บาท แก่ประชาชนทุกคนเท่ากันอย่างถ้วนหน้า โดยกำหนดให้ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปต้องมีเงินเดือนหรือรายได้ไม่เกิน 70,000 บาท มีเงินฝากทุกบัญชีน้อยกว่า 500,000 บาท และใช้จ่ายภายในอำเภอตามทะเบียนบ้าน สำหรับการซื้อของอุปโภคบริโภคเท่านั้น โดยการใช้จ่ายเงินจำนวนนี้จะพัฒนาต่อยอดจากแอปพลิเคชันเป๋าตังโดยมีระบบ blockchain เข้ามาช่วยดำเนินการเพื่อลดการทุจริต (Prayurawong., W. (2024)

นโยบายการกระจายเงินดิจิทัลอาจมีข้อดีคืออาจกระตุ้นให้ผู้บริโภคใช้จ่ายเงินของตนเองมากขึ้น ซึ่งเป็นโอกาสในการเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจต่อไป แต่ในขณะเดียวกันก็อาจส่งผลกระทบเชิงลบต่อปัญหาหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยซึ่งจะทำให้ปัญหารุนแรงยิ่งขึ้น อัตราส่วนหนี้ครัวเรือน ณ สิ้นปี 2566 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 90.6 ของ GDP (Thai publica.(Online) หากรวมหนี้ในระบบเข้าไปด้วย

จะมีมูลค่าประมาณ 19 ล้านล้านบาท มากกว่าร้อยละ 100 ของ GDP ส่งผลให้หนี้ครัวเรือนของไทยที่ค่อนข้างสูงกลายเป็นปัญหาเรื้อรัง กระทบต่อการใช้จ่ายภาครัฐ โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้น้อย นอกจากนี้หนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องยังเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินนโยบายการคลังอีกด้วย หนี้สาธารณะของไทย ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2567 อยู่ที่ 62.23% และคาดว่าจะยังคงเพิ่มขึ้นต่อไป หากเกิดวิกฤตครั้งต่อไปอาจจำเป็นต้องเพิ่มเพดานหนี้สาธารณะ

ข้อดี ข้อเสีย การบริหารการคลังสาธารณะของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทภาครัฐจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้เข้ากับบริบทใหม่และความท้าทายใหม่ๆ มากยิ่งขึ้นหนึ่งในนโยบายเร่งด่วนของภาครัฐที่เป็นบริการสาธารณะ ได้แก่การแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทนั้น จะเกิดประสิทธิภาพอย่างไร มีข้อดี ข้อเสียอย่างไร จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างในอนาคต การบริการสาธารณะภาครัฐสู่การบริหารการคลังสาธารณะเป็นการให้บริการที่ภาครัฐจัดขึ้นผ่านโครงการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน ด้วยความโปร่งใส เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวม ดังนั้น เพื่อให้ผลลัพธ์ของการศึกษาและการวิเคราะห์เป็นรูปธรรม รัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการให้แน่ใจว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงพรรคการเมือง บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพสูงกว่าผู้ประกอบการขนาดเล็ก นอกจากนี้ ยังต้องมีกระบวนการและวิธีการที่ชัดเจน เพื่อให้โครงการสามารถกระจายผลประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

นโยบายเติมเงินดิจิทัล 10,000 บาทของพรรคเพื่อไทยและเป็นหัวหน้ารัฐบาลปัจจุบัน เป็นโครงการที่มุ่งกระตุ้นการลงทุนทั่วประเทศ แทนที่จะเน้นเฉพาะหัวเมืองใหญ่ คาดว่างบประมาณ 5.6 แสนล้านบาทจะสร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจได้มากกว่า 3 ล้านล้านบาท อย่างไรก็ตาม นโยบายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อการเติบโตในหลากหลายรูปแบบดังนั้นประเทศไทยอาจต้องมีมาตรการการคลังที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากนโยบายกระจายเงินดิจิทัลที่ใช้เงินจำนวนมากกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้น โดยไม่ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จำเป้นให้ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจไทยในระยะยาว หรือเป็นทางเลือกเดียวที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นที่มุ่งเติมเงินให้คนชนชั้นรากหญ้า

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์

1. เพื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายสาธารณะการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาท

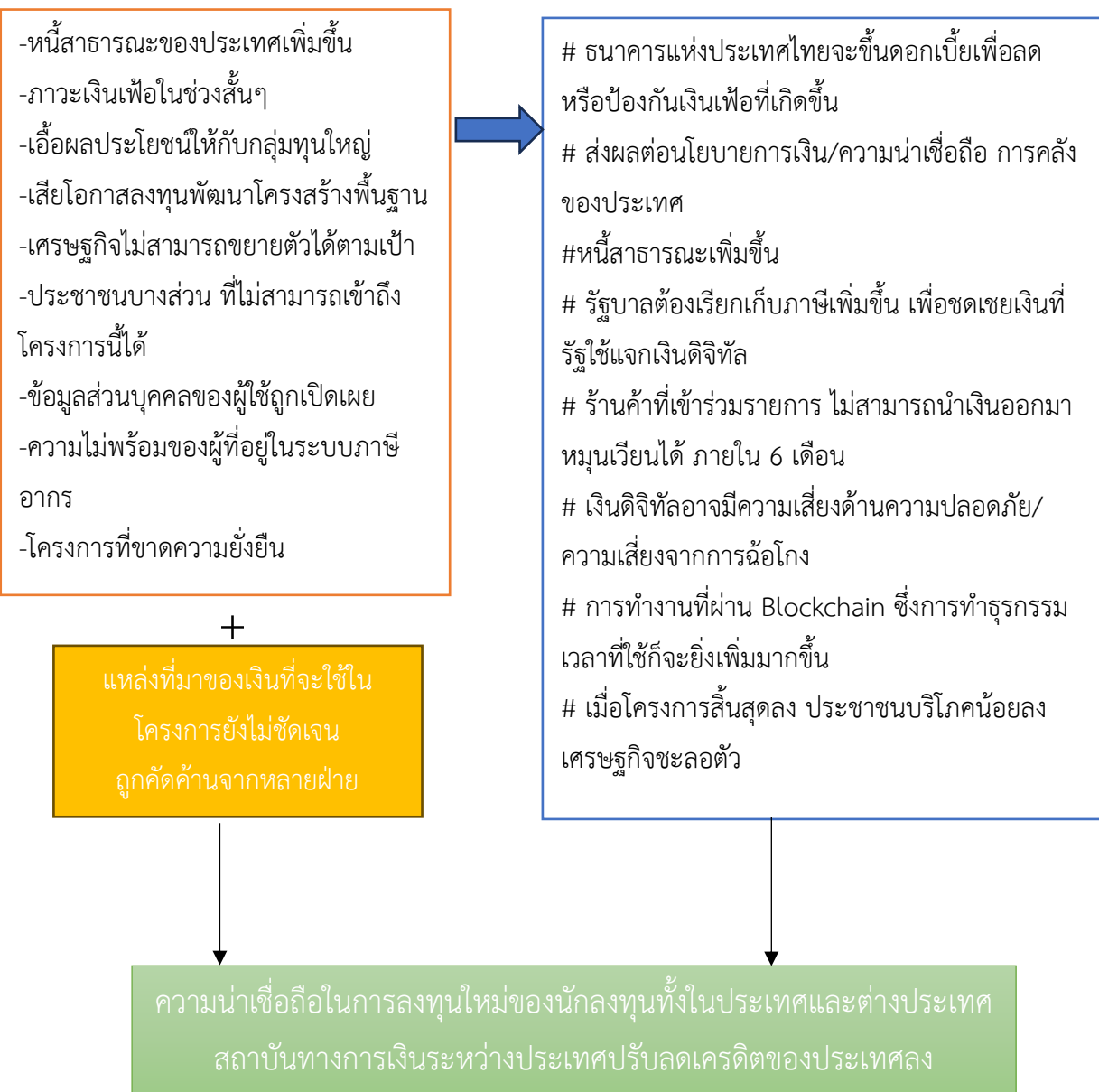
นโยบายแจกเงินดิจิทัล

นโยบายแจกเงินดิจิทัลรายการธุรกรรมใหม่นี้จะได้รับอนุญาตต่อเมื่อบุคคลในเครือข่ายส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าถูกต้อง Blockchain จึงเป็นเทคโนโลยีที่ให้ความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก ทำให้การนำเทคโนโลยีBlockchain มาประยุกต์ใช้กับสกุลเงินดิจิทัล นั้นเกิดความนิยมอย่างรวดเร็ว

(Laisakun., P. (2016) มีปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับที่จะใช้เงินดิจิทัลในประเทศไทย คือความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ออกเหรียญ ความผันผวนของราคา ผลตอบแทนของการถือครอง และความปลอดภัยของระบบ (Kanoklertwonges, P.(2021) รัฐบาลจึงเปลี่ยนโครงการเติมเงินผ่านกระเป๋าเงินดิจิทัล เป็นโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจแจกเงินสด 10,000 บาท เฟสแรก ให้กลุ่มเปราะบางผ่านผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและผู้มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 14 ล้านคน ใช้งบประมาณราว 145,000 ล้านบาท ให้นำไปใช้จ่ายได้อย่างอิสระไม่มีข้อจำกัดใด ๆ เริ่มตั้งแต่ปลายเดือน ก.พ.67 แต่หลังจากผ่านไป 1 เดือน ปรากฏว่าการกระตุ้นของเศรษฐกิจเริ่มแผ่วลง สะท้อนจากจีดีพีไทยปี 2567 เติบโตที่ 2.5% แต่ไม่ถึง 3% ตามเป้าที่รัฐบาลตั้งความหวังเอาไว้ (Thai PBS: Online)

Robkob} J.& Robkob, A.(2024). ระบุแนวโน้มนโยบายแจกเงินดิจิทัล จากผลการศึกษาพบวิเคราะห์นโยบายแจกเงินดิจิทัลที่อาจเกิดข้อเสียทางการเงินเกิดขึ้น

ภาพที่ 1 แสดงผลที่เกิดขึ้นจากแจกเงินดิจิทัล
ที่มา สรุปรูปจาก Robkob J.& Robkob, A.(2024).

จากภาพที่ 1 พบว่าเมื่อดำเนินนโยบายแจกเงินดิจิทัล 1) ส่งผลให้หนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มขึ้น อาจส่งผลให้ภาครัฐลดการใช้จ่ายในอนาคตลง เพื่อนำเงินไปใช้คืนหนี้และดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้น 2) จะเกิดภาวะเงินเฟ้อในช่วงสั้นๆ ส่งผลให้อุปสงค์ในตลาดเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อุปทานและปัจจัยการผลิตเท่าเดิม 3) ธนาคารแห่งประเทศไทยจะขึ้นดอกเบี้ยเพื่อลดหรือป้องกันเงินเฟ้อที่จะเกิดขึ้น 4) อาจถูกคัดค้านจากหลายฝ่าย ขาดความน่าเชื่อถือในการลงทุนใหม่ของนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ 5) อาจส่งผลต่อนโยบายการเงิน การคลังของประเทศ ส่งผลถึงวินัยทางการเงินและเสถียรภาพการคลังระยะยาว 6) ี้อผลกระทบให้กับกลุ่มทุนใหญ่ในประเทศไทย 7) ำรัฐเสียโอกาสลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 8) การทุ่มงบ 5.6 แสนล้านเพื่อกระตุ้น GDP ส่งผลให้เศรษฐกิจไม่สามารถขยายตัวได้ตามเป้า 9) ในภาวะปัจจุบันจะมีหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นมาก 10) เงินที่ภาครัฐใช้แจกประชาชน รัฐบาลต้องเรียกเก็บภาษีเพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยเงินที่รัฐใช้แจกเงินดิจิทัล 11) อาจเกิดความเสียหายทางการคลังของประเทศไทย 12) ประชาชนบางส่วนจะไม่สามารถเข้าถึงโครงการนี้ได้ 13) ร้านค้าที่เข้าร่วมรายการ ไม่สามารถนำเงินออกมาหมุนเวียนได้ ภายใน 6 เดือน 14) เงินดิจิทัลอาจมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย 15) การใช้เงินดิจิทัลของภาครัฐ อาจทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้ถูกเปิดเผย 16) เงินดิจิทัลอาจมีความเสี่ยงจากการฉ้อโกง 17) ระบบ Blockchain ผู้ใช้เพิ่มขึ้น เวลาที่ใช้ก็จะยิ่งเพิ่ม 18) ผู้ที่อยู่ในระบบภาษีอากร อาจเกิดความไม่พร้อมของระบบร้านค้าบางร้าน 19) เมื่อโครงการสิ้นสุดอาจเกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจ เนื่องจากประชาชนบริโภคน้อยลง 20) เป็นโครงการที่ขาดความยั่งยืน 21) รัฐบาลยังไม่มีแผนชัดเจนเรื่องที่มาของเงินที่จะนำมาใช้ในโครงการ 22) สถาบันทางการเงินระหว่างประเทศปรับลดเครดิตของประเทศลง ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของประเทศ

นโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะถือเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลหรือองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร รัฐบาลผสมที่ไม่สังกัดรัฐบาลใด ๆ และผู้นำนโยบายที่จัดสรรทรัพยากรเพื่อประโยชน์ของทั้งประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นการตัดสินใจที่จะแก้ไข พัฒนา หรือตอบสนองความต้องการ และวิธีการกำหนดความหมายที่สำคัญต้องใช้ข้อมูลจากเทคนิคและทฤษฎีการตัดสินใจ กระบวนการนโยบายประกอบด้วย การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูลปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขตและกรอบนโยบาย การวิจัยสิ่งที่เลียนแบบที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การออกแบบทางเลือกนโยบาย การวิเคราะห์ทางเลือก การเปรียบเทียบทางเลือก การทดสอบทางเลือก การร่างนโยบาย การเสนอแนวทางสำหรับนโยบาย และการอนุมัติและเผยแพร่ นโยบายสาธารณะมีความสำคัญมากต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะมันส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนทั่วประเทศ รัฐบาลจะต้องกำหนดและดำเนินการนโยบายที่จะช่วยแก้ไขปัญหาได้ หรือ

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ตอบโจทย์ความต้องการของตน เมื่อประชาชนเห็นว่านโยบายของรัฐมีประโยชน์และตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันของพวกเขา พวกเขาก็จะสนับสนุนรัฐบาลมากขึ้น อีกทางหนึ่งอาจกล่าวได้ว่านโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของการส่งเสริมและสาธิตสิ่งที่ดีเพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและรัฐบาล นโยบายสาธารณะมีอยู่หลายประเภท หากจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินแต่ละรัฐบาลจะพัฒนาและดำเนินการนโยบายสาธารณะอะไรบ้าง? นโยบายสาธารณะคือแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่มุ่งเน้นในการสร้างผลประโยชน์ให้กับประชาชนเป็นหลัก เพื่อให้ความต้องการของพวกเขาได้รับการตอบสนองให้ดีที่สุด ตอบสนองความต้องการของผู้คนและปรับปรุงชีวิตของพวกเขา(Kenaphoom, S.(2016; Singnoi, I. & Thasanai, R. (2018)

Laswell ระบุถึงศาสตร์เรื่องนโยบายเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายกระบวนการกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบาย ตลอดจนข้อมูลตำแหน่งและการพิสูจน์การตีความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเชิงนโยบายในช่วงเวลาที่กำหนด" (Lerner D,& Lasswell HD. (1951) ตามที่ Laswell กล่าวศาสตร์ในเรื่องนโยบายครอบคลุม 3 ประเด็นสำคัญ

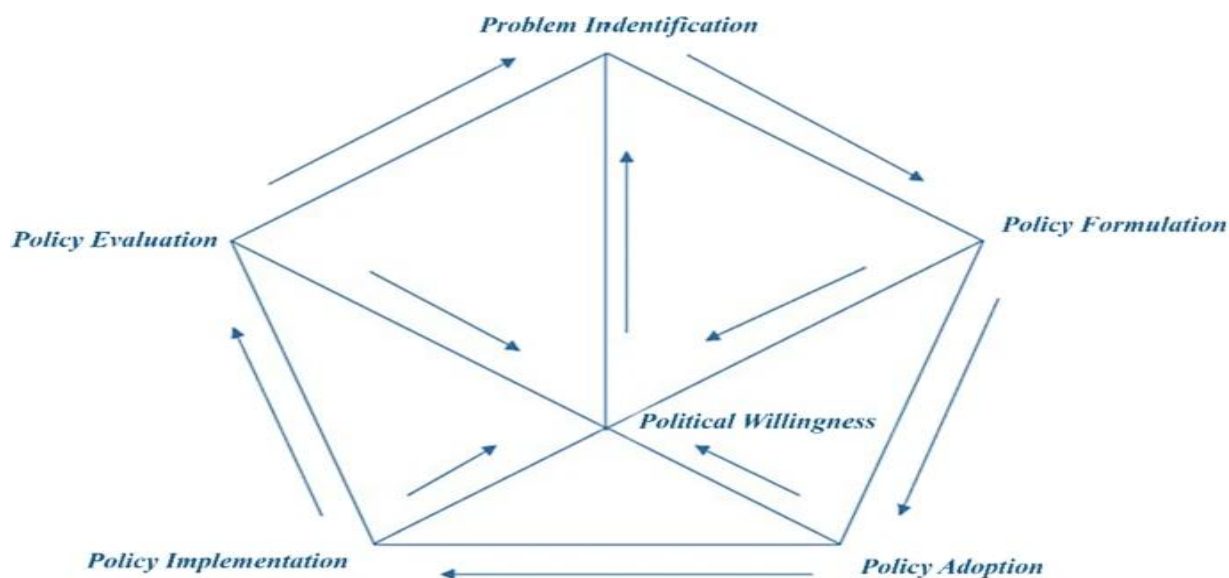
ประการที่ 1 คือการศึกษากระบวนการนโยบายผ่านการวิเคราะห์นโยบาย

ประการที่ 2 เกี่ยวข้องกับผลลัพธ์ของการศึกษานโยบายที่เรียกว่าการกำหนดนโยบาย ประการสำคัญ

ประการที่ 3 ศาสตร์เรื่องนโยบายเกี่ยวข้องกับการค้นพบจากสาขาวิชาต่างๆ ที่สนับสนุนความต้องการด้านข่าวกรองมากที่สุดในเวลานั้น Laswell เน้นย้ำว่าคำว่า "นโยบาย" หมายถึงทางเลือกในชีวิตที่สำคัญที่สุดและไม่จำกัดอยู่แค่เพียงนโยบายของรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังขยายไปถึงนโยบายทางสังคมที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและบุคคล(Laswell H. (1956).

จากผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา บทบาทและการวางตำแหน่งของความเต็มใจทางการเมืองภายในทฤษฎีการกำหนดนโยบายจึงมีความสำคัญยิ่ง ตามที่แสดงในภาพที่ 1 ด้านล่างประกอบไปด้วย (Political Willingness) ความเต็มใจทางการเมือง Policy Evaluation (การประเมินนโยบาย) Policy implementation (การนำนโยบายไปปฏิบัติ) Problem identification (การระบุปัญหา) Policy Formulation (การกำหนดนโยบาย) Policy Adaption (การปรับตัวของนโยบาย) โดยกรอบนโยบายสาธารณะที่เสนอนี้เป็นการปรับตัวที่ปฏิบัติตามโครงสร้างพื้นฐานของทฤษฎีวงจรนโยบายแบบเดิม จุดมุ่งหมายสูงสุดของภาพนี้มาจากการนำความเต็มใจทางการเมืองมาเป็นศูนย์กลางของกระบวนการกำหนดนโยบาย และความสามารถในการยุติวงจรและเริ่มกระบวนการใหม่อีกครั้ง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ความเต็มใจทางการเมืองมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตามนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการกำหนดวาระการประชุม ซึ่งอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ เกี่ยวข้องกับความทะเยอทะยานทางการเมือง หรือได้รับอิทธิพลจากการกระทำเพื่อมุ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล (การลือบปี่)

ภาพที่ 1 แสดงกรอบนโยบายสาธารณะ

ที่มา Manazir, S.H.(2023).

สรุป นโยบายสาธารณะถือเป็นแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลที่จัดสรรทรัพยากรเพื่อประโยชน์ของทั้งประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นการตัดสินใจที่จะแก้ไข พัฒนา หรือตอบสนองความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ตอบโจทย์ความต้องการของตน ศาสตร์เรื่องนโยบายเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอธิบายกระบวนการกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบาย ประกอบไปด้วย (Political Willingness) ความเต็มใจทางการเมือง Policy Evaluation (การประเมินนโยบาย) Policy implementation (การนำนโยบายไปปฏิบัติ) Problem identification (การระบุปัญหา) Policy Formulation (การกำหนดนโยบาย) Policy Adaption (การปรับตัวของนโยบาย) ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ความเต็มใจทางการเมืองมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตามนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะได้รับอิทธิพลจากการกระทำเพื่อมุ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลหรือการลอบบี้นั่นเอง

การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Saint-Germain, M. A.2002)

กระบวนการนโยบายทั้งหมดมักอธิบายด้วยขั้นตอนต่อไปนี้:

1) การกำหนดปัญหา

2) การสร้างทางเลือกเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบของนโยบายสาธารณะและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดคำถามและความคิด เป็นจุดเน้นหรือบทบาทของนโยบายสาธารณะในฐานะกลไกในการแก้ปัญหาทางสังคม อำนาจสาธารณะมุ่งหวังที่จะคาดการณ์ถึงความจำเป็นในการวางแผนและดำเนินการที่สามารถสร้างเงื่อนไขเชิงโครงสร้างสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จุดเน้นหรือบทบาทของนโยบายสาธารณะในฐานะกลไกในการแก้ปัญหาทางสังคม การอภิปรายมุ่งเน้นไปที่การ

แข่งขันเพื่อมุมมองจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบนเกี่ยวกับตัวเลือกการดำเนินการต่างๆ ที่ได้รับการศึกษา (Kurahyadi., K.(2023)

3) การวิเคราะห์ทางเลือก ซึ่งการอนุมัติและประกาศเป็นนโยบาย ในขั้นตอนของการตัดสินใจอนุมัติ และประกาศเป็นนโยบายนั้นมีกิจกรรมย่อยที่จะต้องกระทำคือ การคัดเลือกข้อเสนอของนโยบาย การสร้างเสียงสนับสนุนทางการเมืองและการประกาศใช้นโยบายสาธารณะแต่ละกิจกรรมมีรายละเอียดดังนี้ (Sukhsan. S. (2008)

4) การนำนโยบายไปใช้

5) การนำนโยบายไปปฏิบัติ

6) การประเมินนโยบาย

แม้ว่าหลักสูตรจำนวนมากจะเน้นที่สี่ขั้นตอนแรก แต่สองขั้นตอนสุดท้ายก็มีความสำคัญเท่าเทียมกัน การวิเคราะห์นโยบายอย่างละเอียดจะรวมถึงการพิจารณาการนำนโยบายไปปฏิบัติ การติดตาม และการประเมิน นักวิเคราะห์นโยบายสามารถวางแผนการดำเนินการสำหรับทางเลือกที่มีอันดับสูงสุดซึ่งพิจารณาถึง

1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผลประโยชน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) ทรัพยากรที่จำเป็นและผู้ที่อาจจัดหาทรัพยากรเหล่านั้น

3) ผู้อำนวยการและอุปสรรคที่อาจพบเจอ

4) กรอบเวลาที่เหมาะสม

Kurahyadi., K.(2023) ได้ศึกษา Public Policy Implementation: A Theoretical Review ระบุว่า ความสำเร็จของการดำเนินการยังเกี่ยวข้องกับความเหมาะสมของทิศทางจากบนลงล่างหรือจากล่างขึ้นบน ต่อประเภทของนโยบายและสภาพแวดล้อมที่ดำเนินการอยู่ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของ กระบวนการเจรจา ลักษณะของจุดเน้นนโยบาย การกระทำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดำเนินการและ ความสามารถในการปรับตัวและยอมรับและรองรับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ลักษณะของทีมงาน และเงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม มีปัจจัยที่มีอิทธิพลมากมายจนไม่สามารถแยกการดำเนินการออกจาก กระบวนการวางแผนนโยบายสาธารณะได้ ต้องมีการคาดการณ์ล่วงหน้าและคาดการณ์ล่วงหน้าว่ารูปแบบการ ดำเนินการใดจะมีความเกี่ยวข้อง รูปแบบนี้จะรองรับนโยบายทั้งหมด ไม่ใช่ทุกสถานการณ์และทุกองค์กร ในทางกลับกัน รูปแบบเหล่านี้ไม่ใช่รูปแบบเฉพาะ ก่อนหน้านั้น รูปแบบเหล่านี้เป็นผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ กระบวนการดำเนินการ ในบางกรณีรูปแบบหนึ่งอาจมีความสำคัญมากกว่าอีกรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากรูปแบบ ดังกล่าวให้ข้อมูลประเภทต่างๆ ที่จำเป็นในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการดำเนินการ

นอกจากนี้ O'Toole (2000) ระบุว่าโมเดลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอยู่สามแบบ ได้แก่:

1. โมเดลวงจรนโยบายแบบคลาสสิก (การกำหนดและการดำเนินการ) ไม่พิจารณาถึงประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและผลตอบรับที่มีต่อการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติจะ เข้าใจได้ว่าเป็นเกมที่ต้องดำเนินการเพียงครั้งเดียว โดยที่การดำเนินการของรัฐบาลถูกนำไปปฏิบัติจากบนลง ล่าง

2. โมเดลเป็นกระบวนการเชิงเส้น ซึ่งการกำหนดนโยบายและการดำเนินการถูกมองว่าเป็นกระบวนการที่เสนอให้ติดตามและประเมินนโยบายเพื่อพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการแก้ไขช่องว่างตามโมเดลนี้ การเปลี่ยนแปลง อุปสรรค และปัญหาการดำเนินการมีสาเหตุมาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของสถาบันของหน่วยงานที่ดำเนินการ จากการต่อต้านและการคว่ำบาตรของกลุ่มหรือภาคส่วนที่ได้รับอิทธิพลเชิงลบจากการเมือง

3. การนำไปปฏิบัติถือเป็นเกม โดยเครือข่ายการเรียนรู้ของสถาบันและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นเกมระหว่างผู้ปฏิบัติซึ่งผู้ปกครองจะต้องเจรจา ระดับของการยึดมั่นต่อโครงการจะแตกต่างกันไป และทรัพยากรระหว่างผู้มีส่วนร่วมกลายเป็นเป้าหมายของการต่อรอง ตามการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ของนโยบายสาธารณะ ผู้จัดทำนโยบายดำเนินการในสภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน ข้อจำกัดที่สำคัญของความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น: การขาดการควบคุมและเงื่อนไขในการคาดการณ์เหตุการณ์ไม่คาดฝันที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของนโยบาย แผนและโครงการเป็นเอกสารที่จำกัดเฉพาะชุดของการดำเนินการและการตัดสินใจที่ต้องปฏิบัติตาม และโครงการหรือแผนนโยบายนั้นแสดงออกมาด้วยความชอบส่วนบุคคลหรือส่วนรวมของผู้จัดทำนโยบาย

Raksayat. C. (2013). ระบุว่าการบริหารรัฐกิจ (Public Administration: PA) เป็นกระบวนการสำคัญในการนำกลยุทธ์และนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ การบริหารรัฐกิจมีความเกี่ยวข้องกับระบบย่อยต่างๆ ของภาคส่วนสาธารณะภายใต้ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ระบบภาคส่วนสาธารณะประกอบด้วยโครงสร้าง กระบวนการ และพฤติกรรมของภาคส่วนสาธารณะ แนวคิดหลักในการบริหารรัฐกิจคือความเป็นสาธารณะ กระบวนการทางการเมือง องค์การบริหารสาธารณะ ประสิทธิภาพ การตอบสนองของสาธารณะ ความเป็นกลาง ความเที่ยงธรรม สิทธิส่วนบุคคล ฯลฯ การบริหารรัฐกิจจึงมีความสำคัญในการชี้นำประเทศไปสู่การพัฒนาและความเจริญรุ่งเรืองในระยะยาว

สรุป กระบวนการนโยบายนั้นคือการกำหนดปัญหา การสร้างทางเลือกเกี่ยวกับแนวคิดและรูปแบบของนโยบายสาธารณะ โดยการวิเคราะห์ทางเลือก คือการคัดเลือกข้อเสนอของนโยบาย การสร้างเสียงสนับสนุนทางการเมืองและการประกาศใช้นโยบายสาธารณะ การนำนโยบายไปใช้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประเมินทรัพยากรที่จำเป็นและผู้ที่อาจจัดหาทรัพยากรเหล่านั้น โดยผู้บริหารอำนวยความสะดวกและแก้ไขอุปสรรคตามกรอบเวลาที่เหมาะสม ปรับตัวและยอมรับและรองรับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน และเงื่อนไขทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีโมเดลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอยู่สามแบบ ได้แก่

1. โมเดลวงจรนโยบายแบบคลาสสิก (การกำหนดและการดำเนินการ) โดยที่การดำเนินการของรัฐบาลถูกนำไปปฏิบัติจากบนลงล่าง

2. โมเดลเป็นกระบวนการเชิงเส้น ซึ่งการกำหนดนโยบายและการดำเนินการเปลี่ยนแปลง อุปสรรค และปัญหาการดำเนินการมีสาเหตุมาจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของสถาบันของหน่วยงานที่ดำเนินการ ที่ได้รับอิทธิพลเชิงลบจากการเมือง

3. การนำไปปฏิบัติถือเป็นเกม เป็นเกมระหว่างผู้ปฏิบัติซึ่งผู้ปกครองจะต้องเจรจา แผนและโครงการ เป็นเอกสารที่จำกัดเฉพาะชุดของการดำเนินการและการตัดสินใจที่ต้องปฏิบัติตาม และโครงการหรือ แผนนโยบายนั้นแสดงออกมาด้วยความชอบส่วนบุคคลหรือส่วนรวมของผู้จัดทำนโยบาย

เมื่อวิเคราะห์การดำเนินนโยบายสาธารณะการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาทพบว่านโยบายการกระจาย เงินดิจิทัลเป็นการจำนวนเงิน มากกว่า 5.6 แสนล้านบาท โดยมุ่งหวังการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้น โดยพบ ปัญหาว่าไม่ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนกล่าวคือไม่มีการกำหนดกลุ่มไหนที่จะได้รับเงินดังกล่าวนี้ซึ่งใน ขั้นตอนการหาเสียงมีการกำหนดว่าทุกกลุ่มได้รับสิทธิ์นี้ซึ่งอาจจะเป็นเพราะข้อจำกัดของกฎหมาย และจำนวน งบประมาณที่ต้องถูกใช้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในระยะยาวนั่นก็คือหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น นำไปสู่รัฐบาลต้องเรียกเก็บภาษีเพิ่มขึ้น เพื่อชดเชยเงินที่รัฐใช้แจกเงินดิจิทัล

โดยเจตนาเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้นที่มุ่งเติมเงินให้คนชนชั้นรากหญ้าที่อาจสมเหตุสมผลถ้า หากปราศจากผลประโยชน์แอบแฝง เพราะเงินดิจิทัลอาจมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัย/ความเสี่ยงจากการ ฉ้อโกงการทำงานที่ผ่าน Blockchain ซึ่งการทำธุรกรรม ที่ทำให้กลุ่มผลประโยชน์เข้ามาดำเนินการและทำให้ กระแสเงินมีการหมุนเวียนผิดวัตถุประสงค์ เอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มทุนใหญ่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จินณณิชา รอบคอบ และ อัครวิทย์ รอบคอบ. (2567). การบริหารภาครัฐและการบริการสาธารณะสู่การคลัง สาธารณะ:กรณีศึกษา โครงการเติมเงินดิจิทัล 10,000 บาท, *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และ นวัตกรรมมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 3(2), 75-95
- ชำนาญ รักชายศ. (2556). การบริหารภาครัฐคือ?. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2566. จาก <https://www.facebook.com/48067850533377/posts/509003009167593>
- ภาสกร ไหลสกุล. (2016). Bitcoin: Digital Currency สกุลเงินฟลิคโลก. สืบค้นจาก <https://tednet.wordpress.com/2016/07/02/bitcoin-digital-currency-สกุลเงินฟลิคโลก/>
- วิจิตรา ประยูรวงษ์. (2567). นโยบายแจกเงินดิจิทัล (Digital Wallet Policy) กรณีศึกษาของต่างประเทศ, *วิจัยปริทัศน์ 44 (มีนาคม)*. 1-14, กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,
- พิรพงศ์ กนกเลิศวงศ์. (2564). เงินดิจิทัลกับเสรีภาพทางการเงินสู่ระบบเศรษฐกิจประเทศไทย, *วารสาร เครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(3), 79-91.
- สมพิศ สุขแสน. (2551). นโยบายสาธารณะและการวางแผน. อุดรดิตถ์: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สัญญา เคนภูมิ. (2559). การกำหนดนโยบายสาธารณะ : ทฤษฎี และกระบวนการ. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(2), 101-126.
- อิงฟ้า สิงห์น้อย และ รัฐชาติ ทศนัย. (2561). นโยบายสาธารณะ: การบริหารและการจัดการภาครัฐ, *วารสาร สันติศึกษาปริทรรศน์มจร*, 6 (ฉบับพิเศษ), 610-623

- Manazir, S.H. (2023). Reimagining public policy formulation and analysis: a comprehensive theoretical framework for public policy. *Discov glob soc* 1, 16 (2023).
<https://doi.org/10.1007/s44282-023-00018-4>
- Kurhayadi, K. (2023). Public Policy Implementation: A Theoretical Review, *Jurnal Birokrasi & Pemerintahan Daerah*, 5(1), 10-17.
- Lerner D., & Lasswell HD. (1951). *The policy sciences: recent developments in scope and method*. Stanford: Stanford University Press.
- Laswell H. (1956). *The decision process: seven categories of functional analysis*. Maryland: Bureau of Governmental Research, College of Business and Public Administration.
- Thaipublica. (Online). สภาพัฒนารายงานภาวะสังคมไตรมาสสองปี 2566 จ้างงานดีขึ้นแต่หนี้ครัวเรือนเพิ่ม 3.6% สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2568 จาก <https://thaipublica.org/2023/08/nesc-social-status-report-q2-2566>
- Thai PBS. (Online). บทเรียนนโยบายแจกเงินหมื่น ไม่ตอบโจทย์ฟื้นเศรษฐกิจ, โดย วิติมา ชูเชิด สืบค้นเมื่อ จาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/economy-158>
- Saint-Germain., M. A. (2002). *PPA 590 Women & Public Policy*, California State University Long Beach Graduate Center for Public Policy and Administration Summer 2002, Third Sessio

Translate Thai Reference

- Kanoklertwonges, P. (2021). Digital Monney and Financial Freedom to the Thai Economy. *Humanities and Social Science Research Promotion Network Journal*, 4(3), 79-91.
- Kenaphoom, S. (2016). Public Policy Making: Theory and Process, *Humanities and Social Sciences Journal, Ubon Ratchathani Rajabhat University*, 7(2), 101-126.
- Raksayat. C. (2013). What is public administration? Retrieved October 22, 2023. From <https://www.facebook.com/480678505333377/posts/5090030091675930>.
- Robkob} J.,& Robkob, A. (2024). Public Administration and Public Services to Public Finance: Case Study of the 10,000 Baht Digital Top-up Project, *Kalasin University Journal of Humanities Social Sciences and Innovation*, 3(2), 75-95.
- Laisakun, P. (2016). Bitcoin: Digital Currency, a currency that changes the world. Retrieved from <https://tednet.wordpress.com/2016/07/02/bitcoin-digital-currency- Currency that changes the world/>

- Prayurawong, W. (2024). Digital Money Distribution Policy (Digital Wallet Policy) Case Study of Foreign Countries, *Research Review* 44 (March). 1-14, Research and Development Group, Office of the Secretariat of the House of Representatives.
- Singnoi, I., & Thasanai, R. (2018). Public Policy: Government Administration and Management, *Journal of MCU Peace Studies Special (Issue)*. 610-623
- Sukhsan. S. (2008). *Public Policy and Planning*. Uttaradit: Faculty of Humanities and Social Sciences.

